

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsako leto 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovansko pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom) izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“ — Nastanila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilniški račun št. 841.652. TELEFON št. 1187.

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Izhaja vsaki dan

Vsi ob nedeljah in praznikih ob 9. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri jutro. Posamične številke se prodajajo po 3 nrb (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd. Cene oglasov se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 24 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stot.; za smrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst K 20, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 st. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema inšertni oddelek uprave „Edinost“. — Pisčuje se izključno le upravi „Edinost“.

Brzobjavne vesti.

Vojaške vaje v Dalmaciji.

ZADAR 16. Nadvojvoda Fran Ferdinand je zapustil včeraj popoldne ob streljanju topov s fortov in ob viharnih ovacijah prebivalstva Dubrovnik, ter se podal na »Miramaru« k flotni paradi. Črnogorski princ Danilo se je pa na svoji odpeljali proti Baru.

Nadžkof Štadler.

SARAJEVO 16. Nadškof dr. Štadler odpotuje prihodnji teden v Rim. Govori se, da postane naslednik Strossmayerjev v Djakovu.

Poljski jezuit izvoljen asistentom nemške jezuitske provincije.

RIM 16. Asistentom nemške provincije jezuitskega reda (k kateri pripada Avstrija) je bil izvoljen o. Vladimir Ledochowski, nečak pokojnega kardinala Ledochowskega.

Ustaja na Kubi.

HAVANA 16. Pri Alkanu, 10 milj južno od Havane se je vršil hud boj. General Rodriguez se je po trdnovratnem boju vrnil z vladnimi četami v Havano. Govori se, da so bili ustaši pri Vajazu, 12 milj južno od Havane, poraženi.

BEROLIN 16. Iz New-Yorka poročajo, da je ameriško topništvo v različnih južnih posadkah prejelo povelje, naj bo pripravljeno za ekspedicijo na Kubo.

Fallieres v Marsilji.

MARSILJA 16. Popoldne se je pred predsednikom Fallieresom vršila flotna parada. Zvečer je predsednik odpotoval v Pariz.

Fort zletel zrak.

BESANCON 16. Fort Montfacon, v katerega zaloge smodnika je udarila strela, je zletel v zrak. Sedem oseb je bilo ubitih, mnogo pa ranjenih.

Španska.

MADRID 16. Pravosodni minister Romanones je v svojem govoru naglašal, da je treba strožje kaznovati teoretične anarhiste, ki so nevarnejši nego praktični anarhisti.

Rusija.

† Generaj Trepov.

PETROGRAD 16. General Trepov je sinoči umrl v Peterhofu.

Dimitrij Trepov je bil sin bivšega mestnega glavarja petrograjskega, rojen 1. 1855. Posvetil se je vojaški karijeri. Odlikoval se je v rusko-turški vojni, kjer je

PODLISTEK.

Na poti k ciljem.

St. Vilinski.

Poljanšek je videl vse to in čudno mu je bilo v duši.

»Mislite-li ostati pri njem?« je vprašal nekako v zadregi.

»Da, samo če mi dovolite!« je rekla ona in popravila Grabarju ovitek na glavi.

Ta čas se je vrnila usmiljenka in dejala Ani, da lahko ostane, ker je sestra.

Odložila je klobuk na omarico ob postelji in potem sela zopet.

Poljanšek pa se je poslovil in odšel. In srce mu je bilo prazno in žalostno, ko je stopal samotno po svetlih ulicah.

Tako daleč v svetu, sam in brez ljubezni, brez prijatelja! Smilil se mu je Grabar, a vendar se mu je zdel srečnejši, nego on. Saj trepetal zanj srce, ki je je nekoč ljubil in ki se sedaj ne more več ločiti od njega. Saj ga ljubi ženska, katero je prvič ljubil, ki je bila v blatu in življenju pozabila na ono ljubezen, a je vendar izpoznala, da je bila ta ljubezen

bil tudi ranjen. Do leta 1906. je služil v carski gardi, v tem letu je bil imenovan višim policijskim mojstrom v Moskvi. Na tem svojem mestu je kazal vso svojo brezobzirno strogost in brutalnost, izlasti je preganjal dijake. Trepov je veljal kakor desna roka velikega kneza Sergija, ki je bil lansko leto umorjen z bombo. Ko je 22. januarja 1905. pričelo v Petrogradu revolucionarno gibanje je bil Trepov tri dni potem imenovan generalnim guvernerjem v Petrogradu, o tej priliki mu je car podelil neomejeno pooblastilo. Trepov je bil proti vsakim reformam v ruski državi. Ko je bila z manifestom od 30. oktobra proglašena na Ruskem ustava, tedaj je moral Trepov odstopiti kakor generalni guverner in je bil imenovan guvernerjem carski palače. Toda tudi na svojem novem mestu je imel velik upliv na carja. V zadnjem času se je večkrat slišalo, da je Trepov pal pri carju v nemilost in da odstopi. Toda vsakokrat so bile te vesti demantirane. Od druge strani so tudi časniki poročali, da je Trepov bolan, in da se misli v kratkem podati v inozemstvo. V soboto ga je zadela kap.

PETROGRAD 16. General Trepov je umrl sinoči ob 6 uri v svojim dvorcu v Peterhofu vsled kapi, ko se je pred obedom odpočil.

PETROGRAD 16. Kakor neposreden vzrok smrti Trepova navajajo bolezen »angina pectoris«, na kateri je zadnji čas болоval.

PETROGRAD 16. Govori se, da bo naslednikom generala Trepova imenovan general Dedjulin, Masalov oziroma Orlov. Imenovanje se izvrši, ko se povrne car.

Sumljiv avtomobil.

PETROGRAD 16. Pred tremi dnevi je vzbudil pozornost policije neki avtomobil, ki se je ponovno peljal mimo Stolipinovega stanovanja v zimski palači. Redarji so si zapomnili številko avtomobila ter so pričeli poizvedovati. Poizvedovanja so dokazala, da ni številka avtomobila sploh bila upisana. Sedaj je avtomobil izginil.

Revolucionarna tiskarna odkrita.

PETROGRAD 16. V noči od 14. na 15. septembra je policija odkrila tajno tiskarno socijalnih revolucionarjev v Novaji Derevnji blizu Petrograda. Zaplenjeno je bilo mnogo tisoč izvodov govora Konopliavnikove. Štiri osebe so bile aretovane.

Drobne politične vesti.

Sestanek avstrijskih delegatov na Dunaju. Danes se sestanejo na Dunaju zastopniki finančnega in poljedeljskega ministerstva z ogrskimi delegati, da

prava in resnična... Izpoznala je to in zahrepenela po lepših dneh in po cestah, po katerih bi ne bilo blata...

»Sama se bojim na ulico!...« Koliko ljubezni do Grabarja je bilo v teh njenih besedah. V bedi in žalosti, zapuščena od vseh, polumrtva v blatu na ulici, ko jej ni ostajalo drugega, nego smrt, ali pa še blatnejše poti: tedaj je vstal spomin na nekdanje dni v njeni duši in izjokala se je nemara nad svojim izgubljenim življenjem, z grehom omadeževanim, in s temi solzami je hotela izbrisati spomin na one strašne dni iz svoje duše...

In iz teh solz je vsklila ljubezen čistejša od lilijine belobe...

Poljanšek pa je bil sam in brez ljubezni v svetu... Življenje, ki ni vredno, da bi se je živel!... Mislil je, da je našel v Veri čisto ljubezen, ki nikoli ne premine, pa je bilo vse le prazna, sentimentalna romanca... In vendar, človek se rad zmišlja nanjo in si želi nazaj takih dni... Pa bi se ne vrnili nikoli več, kajti vedno bi bilo kaj izpoznanja in ironije vmes...

Med temi mislimi je dospel Poljanšek do kavarne s secesionističnimi okraski,

se posvetujejo o nagodbi med Avstrijo in Ogrsko.

— Liga francoskih katolikov. Iz Pariza javljajo: Znani publicist in sodnik »Matina« Henri de Houx, ki je bil prej v Rimu voditelj katoliških združenj, ustanovi ligo francoskih katolikov, ki bo imela namen, da pomaga rešiti težkoče, ki jih je povzročila enciklika in da ohrani cerkve in pobožne ustanove v bogoslužne svrhe.

Rusija in Japonska v Mandžuriji. Londonski »Times« poroča, da je šest mest, ki jih je Japonska zasedla v južni Mandžuriji že odprtih mednarodni trgovini, dočim ni Rusija še odprla niti enega desetih mest, ki jih je zasedla v Severni Mandžuriji, akoravno je za to obvezana po pogodbi s Kitajsko.

Iz Japonske. »Daily Telegraph« poroča iz Tokija: Japonska namerava ustanoviti v Petrogradu in v Nemčiji trgovinske muzeje ter prirediti obrtne razstave. Vladivostok bo najbrž proglašen kakor svobodna luka. Angleška flota v vzhodni Aziji obišče baje Port Artur, Japonska namerava odposlati v Kitajsko eskadro pod poveljstvom princa Fusumi. Princ obišče cesarski dvor v Peking.

Grki v Bolgariji. Uradni list grškega patrijarhata v Carigradu objavlja, da je v Bolgariji 81.923 Grkov, 8090 grških podanikov in 12.000 do 15.000 pobolgarjenih Grkov. Grki imajo 113 cerkva, 12 samostanov, 145 duhovnikov, 66 šol in 744 večencev.

Domače vesti.

S tolminske slavnosti. Pišejo nam: Vem, da ste in da se opišete veliko slavnost, ki se je vršila v Tolminu minule sobote, toda vsega ne opišete, ker je bilo nemožno, da bi par oseb opazilo vse. Z menoj se je vozila, zraven drugih, tudi neka laška gospica. Popotovali smo razmeroma prijetno. Žal, da je bilo premalo voz na razpolago. Ker smo pridno zapirali okna, nismo bili okajeni, kar se drugače dogaja v mnogoštevilnih predorih. Železniško osebje je bilo to pot prijazno — zato so bili tudi izletniki prijazni in zadovoljni. Do Gorice smo že poznali lepo našo domovino, pa smo se vse eno divili lepoti teh slovenskih zemlji. Ko smo zašli v divno kanalsko dolino, smo pa kar strmeli, gledajoči zelena polja, zelene holme, hribe in pa na nebotične naše velikane. Slavnosti ne bom opisoval, pač pa

lepimi svetlimi lučmi in velikimi okni... Poljanšku je ugajala.

Vstopil je in ozrl se okoli, a bilo je le malo gostov.

Naročil je kave, vzel časnik v roke in začel čitati. In čital je to in ono, tudi o dvoboju med Grabarjem in baronom je bilo kratko in lažljivo poročilo v listu... Poljanška je jezilo, da je bilo baronovo ime zamolčano in da je bilo pisano, da je Grabar le lahko ranjen...

Toda dolgo ni mogel čitati. Začel se je dolgočasiti in položil je časnik na mizo. Ozrl se je po kavarni.

Na dolnjem koncu kavarne sta pogajala dva gospoda kroglje po biljardu, zraven v kotu pa je sedel zaljubljen parček. Ona je graciozno pila s slamico limonado in se veselo ozirala okrog, on pa se je držal černo in pušil kakor za stavo svojo cigaro.

Potem je pogledal Poljanšek na drugi konec. In kakor bi bil začaran, so mu ostale oči na mladi, črno oblečeni blagajničarki.

Ravno je nekaj pisala in imela glavo nekoliko sklonjeno. Lepi, svetli lasje so se spuščali ob njenih licih navzdolu za

moram tudi jaz pohvaliti tolminske prave, ki so vse tako lepo uredili. Glede postrežbe in cen moram povedati, da smo bili (z malimi izjemami) vsi zadovoljni. Umeje se, da je ob takih velikih slavnostih tudi neljubljen dogodjajev in da posamični gosti tožijo o tem in onem. To pa je, kakor rečeno, neizogibno na večih slavnostih.

Popoldne smo se sli osvežit, nekateri v »Tolminko«, drugi v »Sočo«, kar nas je, rekel bi, prerodilo. Žal, da nas je bilo le malo, ki smo mislili na to koristno in lepo zabavo. Imponirali so mi Bovčani, sami krepki junaki, ki so bili spremljani od lepe četice gospa in gospic. Ti naši bratje zaslužujejo za mnogoštevilno udeležbo posebne pohvale, kajti tako dolga pot na voze je muka in ne zabava. Živel! Odhajajoči iz lepega Tolmina, ob času, ko so mnogoštevilni kresovi že pojedali in ko se je začelo prižgati rakete, »bombe« in druge umetne ognje, nas je iznenadil goreči napis na gasilnem domu: »Zdravo!« se je čitalo, a mi smo še pol ure daleč usklkali: Zdravo Tolmin! Na svidenje! Mi smo navajeni raznim velikim in tudi velikanskim slavnostim, ali tako pristrane in ob enem romantično divne slavnosti, menimo, da nismo še doživeli.

Že ko smo bili daleč, daleč od Tolmina, smo se še vedno obračali nazaj in gledali morje luči, lučic in pa krasne »bombe«, ki so bile spuščane v zrak po našem slovenskem pirotehniku Goričanu. Tolminska slavnost nam ostane v trajnem spominu. Tolmincem pa izrekamo na tako lepi prireditvi: Hvala in živeli! B.

Demonstracije proti italijanskim dijakom.

Kakor že znano, je prišlo predvčerajšnjim popoldne v Trst kakih 100 italijanskih dijakov iz Dalmacije, Istre, Goriške in Tirolske. Prišli so semkaj na kongres, na katerem so razpravljali o italijanskem vseučilišču. Predsinočnjim to je v soboto zvečer so imeli banket v Ginnastichu. Na tem banketu so seveda dali duška svojem irredentističnemu mišljenju z raznimi vskliki. O teh vsklikih je pa zvedelo društvo »Lega patriottica della gioventù triestina«, vsled česar so člani tega društva sklenili demonstrirati proti dijakom. Ob enem so pa tudi socijalisti hoteli demonstrirati proti nacionalistični manifestaciji dijakov.

Včeraj v jutro so dijaki prisostvovali veslarskim tekman v Barkovljah. Ob pol eni uri popoldne je pa pričelo zborovanje v gledališču Filodrammatico. Zvečer so

beli vrat, kjer so se združevali v dve lepi, dekliski kiti.

— To je Vera — je sinilo Poljanšku po glavi in čuden nemir se ga je polastil.

Med tem je blagajničarka nehala pisati in njene velike, modre oči so se za hip vjele s Poljanškovimi. Zardela je lahno in jih zopet povesila.

Njen obraz je bil kakor Verin. Le malce bledejši je bil in oči so bile bolj modre, nego Verine.

V Poljanšku je plala kri in spomin na Vero in na njegovo ljubezen do nje se je podvojil. In ono hrepenenje po srcu, ki bi ga ljubil, po ženski, ki bi hotela umreti zanj kakor Anica za Grabarja, je zaplamtelo v njem vse močnejše nego prej kedaj...

Pozabil bi vse, stopil k njej in jej dejal: »Ljubim te!...« In morda bi tudi ona pozabila vse prešle dni in bi se ga oklenila in bi ga ne zapustila nikoli več... Bog ve, morda bi umrlo tisto hrepenenje brez konca morda bi se umiril in bi v miru in sreči, šlo njegovo življenje svojo lepo, solnčno pot... (Pride še).

se pa dijaki, že okolu 5. uri zbrali v kavarni »Al Municipio« na velikem trgu. Okolu 6. ure je bil trg že poln socialistov in pa členov gori omenjenega društva. In tu je nastala prava »kolobocija«. Ko so dijaki zapeli »Viva Dante gran maestro«, so začeli socialisti peti delavsko himno, a patrijoti cesarsko himno. Ko so pa socialisti uvideli, da se jim je v precejšnjem številu primešal patrijotični element, so se takoj umaknili s trga. Patrijote so tako ostali sami in vsklkali razne »evviva« in »abbasso« v odgovor onim »evviva« in »abbasso« ki so jih vsklkali dijaki. Seveda, na kar so dijaki vsklkali »evviva«, na to so patrijote vsklkali »abbasso« in obratno. No stvar je šla tako daleč da je prišlo do izgrede. V eno okno kavarne je priletel kamen, ki je zdrobil veliko šipo. Ostala okna so takoj zaprla. Bilo je aretovanih 5 oseb, ki so bile na redarstveni stražnici v ulici dei Rettori vzete na zapisnik in potem izpuščene. Pripoveduje se nam, da so patrijote metali dijakom v kavarno tudi — polento.

Iz Šmarji v vipavski dolini: Dne 2. septembra smo imeli slovesen dan. Obiskalo nas je društvo »Čitalnica« od sv. Jakoba pri Trstu. Gotovo ostane omenjeni dan vsem Šmarncem trajno v spominu, kajti premili gosti so nam napravili s svojo izurjenostjo v petju neizbrisljiv vtis.

Ob enajstih smo odkorakali naproti našim gostom. Zanimivo je bilo videti društvi stopajoči drugo proti drugemu. Na prvi pogled bi lahko vsakdo opazil naše vrle Tržčane, da stopajo svobodnih korakov — kakor doma. Tam se bojujejo za obstanek, oni obujajo s svojo pesmijo izgubljene brate, da se zavedajo svoje narodnosti.

Gospod Zadnik, predsednik tamošnjega društva »Čitalnica«, nam je odzdravil z lepim, navdušenim govorom in na to je zapelo društvo prekrasno pesem »Lepa naša domovina«. Po petju smo odkorakali v dolgem sprevodu v Šmarji, kjer je že pričakoval naše ljubljene goste obed. Po obedu je naše in društvo »Čitalnica« odpelo več krasnih pesmic. Na to je sledila veselica. Veličasten je bil nastop naših dragih bratov. Mogočno so donele pesmi iz čistih gri naših Tržčanov. Vse točke so se proizvajale s sijajnim vspehom. Žalibog, da je tako hitro napočila ura ločitve. Težkim srcem smo jemali slovo od naših nepozabnih bratov. Počil je bič in naši vsim priljubljeni gosti so oddrdali po naši vinorodni zemlji proti sinji Adriji, v svojo domovino.

Toda za malo časa smo se ločili. Že 8. t. m. nas je zopet posetil oddelek društva »Čitalnica« ter nas razveseljeval pozno v noč s svojim petjem.

Zares vrli fantje so ti naši Tržčani! **Slov. trg. društvo »Merkur« kontra »Družbi sv. Cir. in Metoda.«** Iz Ljubljane smo prejeli: V rokah imamo okrožnico društva »Merkur«, s katero naznanja, da je sklenilo društvo s dosedanjim založnikom Ciril in Metodijeve kave pogodbo, glasom katere se isti obvezuje plačevati društvu po 1 K od vsakih 100 kg prodane kave. Mi bi ta ukrep »Merkurja« pozdravljali z veseljem, če bi ne bila oškodovana s tem Ciril Metodijeva družba.

Tem okrožnicam so namreč pridejani tiskani naročilni listi, na katerih je med drugimi vrstami cikorijske kave navedena tudi Ciril in Metodijeva kava. Nejasno nam je torej: ali dobiva tudi Ciril Metodijeva družba od te kave svoje prispevke ali ne. Vodstvo Ciril in Metodijeve družbe je, kakor je videti iz družbenih objav, podelilo založništvo neki drugi tvrdki. Iz besedila omenjene okrožnice je pa sklepati, da je tudi za to kavo namenjen prispevek »Merkurju«. V tem tiči torej neka nejasnost, kateri namen je natresti javnosti nekoliko peska v oči, ter na račun Ciril in Metodije firme zagotoviti izdelovalcu prodajo, na drugi strani pa pridobiti društvu gotove dohodke. S tem je torej stopil Merkur družbi nasproti, česar pa mi, vpoštevaje važni namen družbe, ki nam vzgaja našo deco, nika kor ne moremo odobravati, ter smatramo to »Merkurjevo« postopanje (prav milo rečeno), kakor nelep konkurenco. Odkrito rečeno: tega nismo pričakovali od društva Merkur! Kajti smatrali smo je vedno za narodno društvo in le kakor tako si je pridobilo simpatije širšega občinstva.

Glasom pogodbe pripadajo torej pri spevki od kave v fond za zgradbo trgovskega doma. Ali pa je ideja trgovskega doma v smislu Merkurjevega načrta tudi na realni podlagi, o tem prepuščamo sodbo drugim. Seveda postane trgovstvo vnet agitator za to kavo; saj se mu obetajo od trgovskega doma zlati dohodki. S tem pa se bo zanemarjala prodaja družbine kave, vsled česar zgubi družba lep vir svojih dohodkov in marsikateri njej namenjeni prispevek pride v druge roke. In čudimo se, (ako res ne se toliko dobička cikorijska seveda v prvi vrsti tovarnarju Jebaćinu — in le dvajseti del prejme za tlakovanje »Merkur«) da se ne najdejo trgovci in trgovski nastavljenjci, ki bi lahko s prav majhnim kapitalom osnovali delniško društvo, katerega bi ostal ves dohodek, ne pa da se za enega s a m e g a t r g o v c a v p r e z a v s e slovensko trgovstvo ter pomaga pod krinko »Merkurjevega daru« nabirati za nikdar siti privatni žep:

Konečno moramo izreči se svoje začudenje nad tem, da je imenovano pogodbo sklenil Merkurjev odbor z založnikom sam na svojo roko, ter ni, kakor bi bilo na mestu z ozirom na delikatnost stvari, prepuštil sklepu občnega zbora. Prepričani smo, da se velika večina Merkurjevega društva ne strinja s postopanjem svojega odbora. Več neodvisnih trgovcev in nastavljenjcev.

Poštna služba z avtomobili. Goriška trgovska in obrtna zbornica se je obrnila do poštnega ravnateljstva v Trstu s prošnjo, da se uvede poštna služba po Goriškem z avtomobili.

Sneg na Triglavu. Triglavsko pogorje je od četrta sem zameteno nizko doli do nizave. Sneg je pobelil tudi vrhove kamniških planin. Po Gorenjskem je občuten mraz. Temperatura znaša + 8 stopinj R.

Promet tujcev na Koroskem. Meseca avgusta in začetkom septembra je bilo na Koroskem po kopališčih in letoviščih 8540 tujcev. Največ letovčarjev je bilo v Poreču na jezeru in pa v Vrbi. Med letovčarji je bilo tudi mnogo Čehov.

Tečaj za šivilje otvorijo danes v Tržču na prizadevanje društva za povspenjevanje male obrti. Oglasilo se je 36 prosilk, vsprejmejo jih pa 20.

Oporni pevec Stan. Orželski, bivši člen slovenske opere v Ljubljani, je angažovan, kakor poroča belgrajski »Mali Žurnal«, za stalnega člana srbskega narodnega gledališča v Belemgradu.

15 krat je udarila strela v Rovtah pri Logatcu minoli ponedeljek popoldne okolu 5. ure, a k sreči ni nikoli vžgala. Zadelo je le skale in drevesa.

Tujci na Reki. Od 1. do 20. sept. 1906. je prišlo na Reko 1679 oseb. Dne 12. septembra je bilo navzočih 2171 oseb.

Samomor. 63 letni Savin Mazzili, doma iz Corrado pri Bari v Italiji, ki je stanoval se ženo in hčerjo v hiši št. 5. v ulici Antonio Caccia, se je včeraj popoldne okolu 5. ure vstrelil z revolverjem v prsi, zadevši se v srce. Žena in hči, ki sta bili doma in sta slišali strel, sta poklicali na pomoč sosede, a ti so pozvali zdravnika se zdravniške postaje in obvestili policijo.

Samomorilec je bil že dlje časa bolan na želodcu, kar ga je spravilo v obup in vsled česar si je prestrigel nit življenja. Mrlič je bil puščen doma.

Žica električnega tramwaya se je utrgala sinoči ob 11. uri in pol ravno pred kavarno Fabris. Padša na tla, je žica ošvrknila po vratu in po roki gospoda Jurja Smilovića, ki je šel ravno tam mimo. Ker je bila žica v dotiki z glavno žico općinskega električnega tramwaya, v kateri tok ni bil se zaprt, je gospoda Smilovića hudo streslo in ga vrglo na tla. Priskočil je pa k njemu takoj natakav kavarne Fabris Dragotin Drioli ter ga pobral. Gospod Smilović je zatem šel na zdravniško postajo, kjer so mu obvezali desno roko, na kateri je bil precej hudo ranjen. Dragotin Drioli je pa telefoniral v Škorkljo na tramwaysko postajo, odkoder so prišli delavci, da so vtrgano žico djali na svoje mesto.

Drzen roparski napad. Včeraj opoldne, pri belem dnevu in v pričo več ljudi, so trije zlikovci v ulici Pondares napadli 52-letnega krošnjarja Andreja Brešana, in dočim sta ga dva tiščala ob zid, mu je tretji brskal po žepih. Ko je na to prišel redar so pobegnili, vendar je bil eden njih

aretovan, in sicer 24-letni kamnosek Ivan Sturm, stanujoči v ulici dell' Istituto. Andrej Brešan je na policiji povedal, da so ga zlikovci trikrat vdarili s pestjo po glavi in da mu manjka 16 kron denarja, za katerega pa ne ve, če so mu ga napadaleci vzeli, ali ga je izgubil v zmešnjava.

Razne vesti.

* **Zgodovina časnikarstva.** Italijan Buonavino je napisal zgodovino časnikarstva, v kateri opisuje vse faze tega dela svetovne literature od prvih početkov vse do današnjih dni. Prvi sled časnikarstvu je najti za časa Julija Cezarja, ki je za svoje legije izdajal »acta«, neko vrsto tednika. Od tedaj je bilo več poskusov časnikarstva, ki pa niso zamogli dobiti trdnih tal vse do leta 1605, ko je Abraham Verhoeven v Antverpeniu izdal prve tiskane novine »Nieuve Tijdingen«, ki so prinašale poročila z bojišča, ali so izhajale v nedoločenih obdobjih. Njegov naslednik M. F. Verhoeven je bil srečnejši, ker je že bolje uredil izhajanje lista: »Gazette de Charleroi«. Potem so pričeli izdajati novine Angleži, ki so tekmovali v velikosti oblike. Njih so posnemali Amerikanci, a sad te konkurence so bili ogromni izvodi časnikov, kakor n. pr. list »The Constellation« v obliki 478 m x 256 m

* **12.000 besedi na eni — dopisnici.** Iz Bukarešta poročajo: Bolgarski kaligraf Peter Pajkov iz Sofie je razstavil v tukajšnji jubilejni razstavi dopisnico, na kateri je napisanih 12.000 besed. Na dopisnici je vsa bolgarska ustava v francoskem jeziku, več govorov različnih evropskih parlamentarcev v bolgarskem jeziku in dve pesmi Rudyarda Kiplinga v angleškem jeziku. Bolgarski lepopisni umetnik je rabil 2 meseca in pol, vsak dan 9 ur, preden je izgotovil svoje delo. Dopisnica je pod močnim povečevalnim steklom in se more čitati tudi s prostim očesom.

Na Nemškem ustanovljeno novo ministerstvo, in sicer razdele naučno ministerstvo v ministerstvo za uk in ministerstvo za znanost in umetnost.

Predstavo hrvatskih dram v Budimpešti. V Pešti bodo v bodoči sezoni predstavljali hrvatske drame (seveda v madjarskem prevodu) in sicer v kraljevi operi.

* **Novo gledališče v Sofiji** otvorijo dne 1. novembra. Za uverturo, ki se bo igrala tega večera, je razpisana nagrada.

* **Tretji jugoslovanski časnikarski shod** se bo vršil kakor pišejo nekateri srbski listi prihodnje leto na Cetinju v Črni gori.

* **V Kitajski** je sedaj 1626 poštnih uradov. Minolega leta je bilo na novo otvorenih 307 novih uradov.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Kdor izven Trsta pisмено naroči kak »MALI OGLAS«, na polje denar v naprej, kar drugače ne bo njegov oglas objavljen če ni oseba poznana Upravi lista.

Tarifa je natisnjena na čelu »MALIH OGLASOV« in vsako tisko prebrati, koliko mu je plačati s tem, da prešteje besede. Oglase treba nasloviti na »INSERATNI ODDELEK« »Edinosti«.

Na vprašanja potom pisem bo dajal »INSERATNI ODDELEK« informacije edino le, če bo pisnu priložna znamka za odgovor.

Hišica (soba in kuhinja) je na prodaj na Općinskih na cesti kraj Travvaj. Kdor hoče lahko kupi tudi zemljišče kraj hiše. Cena 3000 K. Naslov pove »Inseratni oddelek Edinosti«. 1000

Sivilja izdeluje obleke primerne cene priporoča se cenjenim Slovcem. Naslov M. Svege 1j, ulica Farneo (Villa Caccia) 1034

Gospodska hiša v tržaški okolici nova z lepim razgledom, ob glavni cesti, z vodo, zelo pripravna za gostilno ali drugo obrt se prodaja po ugodni ceni ali pa se za m e n j a s kako hišo v mestu ali z malim posestvom v bližini mesta. Pojasnila pri »Inseratnem oddelku Edinosti«. 1100

Študent se sprejme na stanovanje in hrano v poštenu slovensko družino. Ulica Farneto št. 27, I. nadst. 1025

Prodaja se hiša pri sv. Jakobu z 8 prostori, vrtom in vodnjakom. Obrniti se na Kristijan Verčon, ul del Vento št. 8 1016

Sodi od 7 do 50 hektolitrov se na prodaj v ulici Fontanone št. 15.

Odda se v najem stanovanje 3 sobe, 1 kuhinja. Več se poižve v Gostilni Balkan na novi cesti pri sv. Ivanu. 1009

V najem se odda soba za enega ali dva gospoda v ulici Rossetti št. 683, vrata 20; istotam je na prodaj več moških oblek, šivalni stroj in en šparherd. 1030

Mala družina obstoječa iz treh oseb, išče malo stanovanje z vrtom, vodo, ako mogoče plin v ulicah Fabio Severo, Romagna, Commerciale, ali v Škorklji blizu mesta. Podpisala bi se pogodba za več let in vzelo bi se tudi stanovanja v podnajem. Ponudbe, pisemne ali ustne prejme »Inseratni oddelek Edinosti« pod »Mala družina«. 888

Kdor ima na prodaj dvorec, pripraven za stanovanje treh rodbin, oziroma s 3 stanovanji, ne velikimi, z vrtom, vodo, po možnosti plinom, naj pisemno obvesti o podrobnostih pod »DVOREC 77«, oziroma naj pride osebno v »Inseratni oddelek Edinosti«. — Prednost imajo dvorci v Kolonji, sv. Ivanu, v bližini ulice Giulia, Boschetto, Rossetti. 999

Slovinci! Podpirajmo „Dijaško podporno društvo“ v Trstu

Restavracija „AURORA“

Velik koncert

originalno stajerske pevske, pesne in instrument. družbe

„D' Murtaler z' Graz“

Le nekoliko dni.

Ob 7. uri zvečer. V nedeljo koncert zjutraj Originalni glasbeni proizvodi.

Ako hočete imeti pōd iz dobrega suhega jelovega lesa in lepo obdelanega, kupite

dilje (sfoi)

v zalogi

BART. BIDOLI - TRST

ulica SS. Martiri št. 19

Razpošilja se tudi na deželo.

GLAS.
V bogatej zalogi pohištva
Em. Ehrenfreund
(prej Jost)
ulica Nuova 24 (prillicje)
daja novo in rabljeno pohištvo po konkurenčnih cenah v najem.

Carlo Vitez
Trst, Trg S. Carlo 2 — Uhod ul. del Arsenale

AUTORIZOVANA

mehanična delalnica

za inštalacije plina, vodovodov in električne razsvetljave.

Velika zaloga priprav za žarne luči na plin.

ANTON SKERL

mehanič, zapriseženi zvedenec.

Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst.

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napeljava in zaloga električnih zvončkov, ljuči in prodaja gramofonov, zofonov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popravljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.

TELEFON šte. 1734.

F. Pertot urar
TRST - ul. Poste nuove št. 9
priporoča velik izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavanes itd. kakor tudi zlate, sreberne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birno. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

ALBERT BROSCH
Trst ul. Sv. Antona 9. Trst.

Kožuhovinar in izdelovalec kap

odlikovan na razstavi v Trstu leta 1882.

Velika zaloga kožuhovin in kap za vojake in civiliste. Izvršuje poprave hitro in za nizke cene; sprejema v shrambo zimske kožuhovine ter jamči za škodo provzročeno po moljin in po požaru.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tessa št. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (šolske peslepe).
Čene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Nastrovan cenik brezplačno in franke